

סקירה של ההסדרים המרכזיים בחוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים,

התשע"ג-2012

מאת: ד"ר רענן הר-זהב, עו"ד*

חוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, שעבר לאחרונה בכנסת, הוא חוק בעל חשיבות מיוחדת, שכן הוא מסדיר לראשונה את מעמדם של ההנדסאים והטכנאים המוסמכים ומניח תשתית נאותה לקידום ושיפור המקצוע. המהלך לחקיקת החוק החל לפני מספר שנים, ביוזמת הסתדרות ההנדסאים, במטרה להסדיר את המקצוע ולשדרג ולקדם את מעמדו. החוק, המונה 45 סעיפים, הוגש כהצעת חוק פרטית של ח"כ חיים כץ, יו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת. החוק עבר בכנסת ביום 5.11.12.

להלן מובאים ההסדרים המרכזיים שנקבעו בחוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים:

- **מכרזים - זכאות להגיש מועמדות (סעיף 39)** – הנדסאי או טכנאי מוסמך זכאי להגיש מועמדות לקבלה לעבודה או לקידום בעבודה בגוף ציבורי אם הוא עומד בדרישות התפקיד, והעובדה שאינו בעל תואר אקדמי לא תמנע את הגשת המועמדות (למעט אם נקבעה הגבלה מפורשת בעניין בחוק אחר כלשהו).
- **ייחוד התואר (סעיפים 20, 22)** – רק בעל תעודת הנדסאי יוכל להשתמש בתואר "הנדסאי", ורק בעל תעודת טכנאי מוסמך יוכל להשתמש בתואר "טכנאי מוסמך" בצירוף שם המגמה שלמד (לדוגמה: טכנאי מוסמך חשמל, טכנאי מוסמך תעשייה וניהול וכד'). המגמות יפורטו בתוספת שתיקבע.
- **רישום במרשם (סעיפים 18, 21, 44)** – זכאי להירשם במרשם הנדסאי או טכנאי מוסמך שהוא בגיר, אזרח/תושב ישראל, שלא הורשע בעבירה פלילית חמורה. רק הנדסאי רשום או טכנאי מוסמך רשום יהיה רשאי לבצע את הפעולות שייוחדו להנדסאים ולטכנאים מוסמכים בחוק (לדוגמה: 'מבנה פשוט'). הנדסאי או טכנאי מוסמך שהיה רשום בפנקס לפני תחילת החוק, ייחשב כמי כרשום במרשם לפי החוק.
- **הקמת מועצת ההנדסאים והטכנאים המוסמכים (סעיפים 4-2)** – החוק מורה על הקמת מועצה המורכבת מנציגים ממשרד התמ"ת, משרד החינוך, צה"ל, הסתדרות ההנדסאים, התאחדות התעשיינים, המכללות המוכרות להכשרת הנדסאים וטכנאים וכן נציגים חברי סגל אקדמי בכיר לפי המלצת המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג). תפקידיה של המועצה הם לקדם איכות ומקצועיות במקצוע ההנדסאים והטכנאים המוסמכים ואת מעמדו, ולהמליץ לשרים בכל עניין הנוגע ליישום החוק. המועצה תתכנס ארבע פעמים בשנה לפחות.

* ד"ר רענן הר-זהב ליווה משפטית את הליכי חקיקת חוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים מטעם הסתדרות ההנדסאים בישראל.

- **הקמת ועדת ההסמכה (סעיף 14)** – החוק מורה על הקמת ועדה המורכבת מנציג הסתדרות ההנדסאים, מנהל גף השכלה על-תיכונית במשרד החינוך ומנהל מה"ט, שתפקידה להנחות את הרשם בכל הנוגע לניהול הרישום במרשם, ולהכיר בתעודה, בתואר או בהכשרה ממוסד לימודים בחו"ל לשם רישום במרשם.
- **הקמת ועדה פדגוגית לתכניות לימודים (סעיף 13)** – החוק מורה על הקמת ועדה פדגוגית לתכניות לימודים המורכבת ממנהל גף השכלה על-תיכונית במשרד החינוך, מנהל מה"ט, חבר סגל אקדמי בכיר לפי המלצת מ"ג, ונציג הסתדרות ההנדסאים. כאשר הוועדה תדון בתוכניות לימודים בנושאי תכנון ובניה, יצטרף לדיונה גם נציג שר הפנים. ועדה זו תמליץ למועצה בעניין כללים להכרה במכללות טכנולוגיות ובעניין הנושאים שייכללו בבחינות הגמר הממשלתיות.
- **הקמת הוועדה המשותפת וייחוד פעולות (סעיף 21)** – בניגוד למצב שלפני קבלת החוק, בו הגורם המקצועי הדומיננטי שהיה מייעץ לשר התמ"ת בנושא ייחוד פעולות למהנדסים ולהנדסאים היה מועצת המהנדסים, החוק קובע כי מעתה ואילך ייחוד פעולות, הן להנדסאים וטכנאים מוסמכים והן למהנדסים ואדריכלים, יידון בוועדה משותפת של הנדסאים ומהנדסים (לכל צד יש 3 נציגים בוועדה). החוק מקים ועדה משותפת למועצת ההנדסאים והטכנאים המוסמכים ולמועצת ההנדסה והאדריכלות (המועצה לפי חוק המהנדסים והאדריכלים). הוועדה המשותפת תורכב מיושבי הראש של כל אחת מהמועצות, נציגי הסתדרות ההנדסאים והסתדרות המהנדסים, רשם המהנדסים והאדריכלים ונציג נוסף שתבחר מועצת ההנדסאים והטכנאים. הוועדה המשותפת תמליץ לשר התמ"ת בכל הנוגע לייחוד פעולות ורישוי של הנדסאים, טכנאים, מהנדסים ואדריכלים. ייחוד פעולות להנדסאים ולטכנאים מוסמכים על-ידי שר התמ"ת יפורט בתוספת השנייה. נכון לעכשיו התוספת השנייה מכילה את ייחוד הפעולות להנדסאים בתחומי הבניין, האדריכלות, התכנון ועיצוב הפנים ('מבנה פשוט', 'שינויים במבנה קיים' ו'מבנים יבילים'). החוק אינו פוגע בייחוד הפעולות הקיים היום על-פי דין.
- **דין משמעתי (סעיפים 23-38)** – שר התמ"ת, בהתייעצות עם מועצת ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, יהיה רשאי לקבוע כללי אתיקה מקצועית להנדסאים ולטכנאים מוסמכים שפעולותיהם יוחדו לפי הוראות החוק. החוק מגדיר כעבירת משמעת: התנהגות שאינה הולמת את העיסוק, גילוי חוסר אחריות או רשלנות בעת העיסוק במקצוע או הפרת אחד מכללי האתיקה שייקבעו. בעבירות משמעת תדון ועדת משמעת בת שלושה חברים.